

**Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Вища лінгвістична школа в Ченстохово (Польща)
Маріямпольська колегія (Маріямполь, Литва)
Національна академія педагогічних наук України
Відділення вищої освіти Національної академії педагогічних наук України
Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
ДВНЗ «Запорізький національний університет»
Класичний приватний університет
Бердянський державний педагогічний університет
Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія**

ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

(14-16 червня 2018 р., м. Мелітополь, Україна)

УДК 378.091.21:005.322 (043.2)

ББК 74.58

О 75

Рекомендовано до друку вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Протокол № 14 від 29.05.2018 р.

О 75 Особистісно-професійний розвиток вчителя в умовах реалізації Концепції Нової української школи : Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (14–16 червня 2018 р., м. Мелітополь, Україна) / Ред.-упоряд. Дубяга С. М., Чорна В. В., Яковенко І. О. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2018. 289 с.

ISBN 978-617-7566-25-9

У збірнику висвітлено головні напрацювання щодо реалізації Концепції Нової української школи. Обґрунтовано необхідність змін змісту і структури організаційно-методичного забезпечення, пошуку інноваційних підходів, активних форм і методів навчання. Визначено особливості готовності педагогів до змін в умовах впровадження Концепції Нової української школи. Зроблено акцент на важливості професійного розвитку сучасного вчителя.

Друкується в авторській редакції.

ISBN 978-617-7566-25-9

УДК 378.091.21:005.322 (043.2)

ББК 74.58

©Автори матеріалів, 2018

«НАВЧИТИСЯ ВЧИТИСЯ» ЯК ПРОВІДНА ІДЕЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Ерьоміна Лілія Євгенівна

*асистент кафедри соціальної роботи, соціальної педагогіки
та дошкільної освіти,*

*Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь*

Анотація. Публікація присвячена ключовим компетентностям Нової української школи (спілкування державною мовою, вміння спілкуватися іноземними мовами, математична грамотність, компетентності в природничих науках і технологіях інформаційно-цифрова компетентність, вміння вчитися упродовж життя, вміння ініціювати й генерувати нові ідеї, соціальна та громадянська компетентність, обізнаність та самовираження у сфері культури. екологічна грамотність і здорове життя). У статті зазначено, що ці компетентності є надпредметними і відрізняються від освітніх тим, що моделюють діяльність учня для його повноцінного життя у майбутньому.

Ключові слова: освіта, ключові компетентності

На сьогоднішній день питання формування індивідуального досвіду участі школярів в освітньому процесі, привчання учнів прагнути до досягнення якісного результату, виховання вмінь і навичок до самовдосконалення, до саморозвитку нарешті набули конкретності і змістовності. Так, після тривалого обговорення Колегія Міністерства освіти і науки України ухвалила Концепцію Нової української школи (від 27.10.2016).

Компетентність, як характеристика навчання, широко використовується в освітніх системах європейських країн, США та Канаді.

У світовій освітній практиці розглядають різні структури й типи ключових компетентностей, у яких прослідковується різниця не лише в акцентах, але й у поняттях.

Українськими вченими розроблені теоретичні й прикладні питання запровадження компетентнісного підходу в освіту України (О. Савченко, Н. Бібік, Л. Ващенко, О. Локшина, Л. Масол, О. Овчарук, О. Олексюк, Л. Паращенко, О. Пометун, С. Трубачова та ін.).

Так, наприклад, С. Клепко дає такі визначення компетентності: компетентність – орієнтація освіти на «вихід» («output»); «компетентність – здатність до дослідження». А от О. Олексюк трактує компетентність як «результат нового підходу до оцінки людських ресурсів – критерії результативності, що містить змістовий (знання), процесуальний (уміння), аксіологічний (цінності, орієнтації), самореалізаційний (активність і самостійність), креативний (творчість) компоненти».

Проаналізуємо ключові компетентності Нової української школи, що по суті є над предметними і відрізняються від освітніх тим, що моделюють

діяльність учня для його повноцінного життя у майбутньому. По-перше, це

спілкування державною мовою, що на нашу думку допоможе учням навчитися не лише говорити, а й думати українською державною мовою. При цьому, кожен учень має вміти спілкуватися іноземними мовами, що дозволить діяти підростаючому поколінню у широкому соціально-культурному контексті. До складу компетентностей також входить математична грамотність, що сприятиме формуванню культури алгоритмічного мислення. Компетентності в природничих науках і технологіях дозволить учням зрозуміти природу і сучасні технології, застосування цих знань у практичній діяльності (спостереження та аналіз). Щодо інформаційно-цифрової компетентності, то зазначимо, що в умовах сьогодення розуміння етики роботи з інформацією є важливим для публічного простору та приватного спілкування кожної людини. Наступною, є компетентність вміння вчитися упродовж життя, тобто здатність до пошуку нових знань, до вибудовування і вдосконалення своєї освітньо-професійної траєкторії. В даному контексті важливим є вміння ініціювати й генерувати нові ідеї, раціонально поводитися, втілюючи ці ідеї у життя – все складає зміст компетентності ініціативності і підприємливості. Що стосується соціальної та громадянської компетентності, то підкреслимо наступне: важливим є вміння працювати на результат, попередження конфліктів і досягнення компромісів. Передостання компетентність, що входить до складу ключових – це обізнаність та самовираження у сфері культури. Головним вважаємо обізнаність національної приналежності, розуміння і прагнення до відтворення культури свого народу, а також взагалі – формування мистецького смаку, розуміння творів мистецтва тощо. І нарешті, десята у списку компетентностей це екологічна грамотність і здорове життя. В межах цієї компетентності – розумне і раціональне використання природних ресурсів, усвідомлення ролі навколишнього середовища для життя і здоров'я кожної людини [2].

Стратегія реформування середньої освіти спрямована на перехід до так званої школи компетентностей. За інформацією Міністра освіти і науки України Л. Гриневич, до 2018-2019 навчального року треба перепідготувати 25 тис. вчителів по всій Україні. Також, важливим є зв'язок концепції Нової Української школи з ліквідацією інтернатів. За словами Уповноваженого президента з прав дитини М. Кулеби, на сьогодні в Україні діє 751 інтернатний заклад, де виховується понад 106 тисяч дітей, отже є нагальна потреба в активізації інклюзивних класів. Такі події уможливають роботу з сім'єю, сприятимуть більш якісному вихованню дитини.

Підсумовуючи, згадаємо слова Ш. Амонашвілі, який зауважував на тому, що загадковість природи полягає у тому, що вона не творить дива до кінця, адже саме це покладає на нас [1]. Ці слова є вдалим підтвердженням того, що вміле використання природних ресурсів, усвідомлення ролі оточуючого середовища у житті кожної людини (життєві цінності) сприятимуть позитивним змінам у всій освітній системі XXI ст., що дозволить навчитися вчитися як учнівській молоді, так і їх батькам, і їх

вчителям.

Література

1. Амонашвили Ш. А. Размышления о гуманной педагогике М.: Издательский Дом Шалвы Амонашвили, 1996. 496 с.
2. Дмитренко К. А., Коновалова М. В., Семиволос О. П. , Бекетова С. А. Звичайні форми роботи – новий підхід: розвиваємо ключові компетентності: метод. посіб. Х.: ВГ «Основа». 2018. 119 с.